

Immigratie- en Naturalisatiedienst
Ministerie van Justitie en Veiligheid

Werkinstructie SUA

Intern

Aan	Directeuren IND cc DDMB
Van	Hoofddirecteur IND
Nummer & Titel	WI 2020/18 Onderzoek schijnhuwelijken en schijnrelaties
Hoofdtask	Regulier
InformIND Thema	regulier MomI, handhaving, Vc B7
Relatie met	WI 2015/3, WI 2017/1 (DIV) en de Bijlage bij WI 2017/1 (DIV)
Geldig vanaf	11 december 2020
Geldig tot en met	11 december 2021
Bijlagen	1. Quick Reference Card (QRC) van de IND 2. Indicatorenlijst schijnhuwelijken en schijnrelaties

1. Inleiding

Deze werkinstructie vervangt werkinstructie 2018/8.

2. Inhoud

In deze werkinstructie wordt achtereenvolgens besproken wat een schijnrelatie of schijnhuwelijk is, wat de grondslag is om een verblijfsaanvraag af te wijzen wegens een schijnhuwelijk of een schijnrelatie, op grond van welke omstandigheden er een vermoeden van een schijnhuwelijk of schijnrelatie kan ontstaan en welke stappen er in dat geval genomen moeten worden.

Deze werkinstructie is van toepassing op aanvragen voor gezinsvorming van derdelanders bij een andere derdelander, een Unieburger of bij een Nederlander.

3. Definitie

Een schijnrelatie is een relatie welke is aangegaan met als enige reden een vreemdeling die niet (of niet meer) over verblijfsrecht in Nederland beschikt alsnog verblijfsrecht te verschaffen (paragraaf B7/3.1.1 Vc 2000).

Artikel 50 Boek 1 Burgerlijk Wetboek definieert een schijnhuwelijk als een huwelijk dat niet is gericht op de vervulling van de aan de huwelijkse staat verbonden plichten, maar op het verkrijgen van verblijf in Nederland.

Als een relatie oprecht is maar de partners zijn getrouwd om verblijfsrechtelijke redenen is geen sprake van een schijnhuwelijk. Ook als een huwelijk of relatie is aangegaan om verblijfsrechtelijke redenen maar het huwelijk of de relatie inmiddels oprecht is, is geen sprake van een schijnhuwelijk of schijnrelatie.

4. Grondslag voor afwijzing verblijfsaanvraag bij schijnrelatie of schijnhuwelijk

4.1 Schijnrelatie

In paragraaf B7/3.1.1 Vc staat dat de IND de aanvraag om een verblijfsvergunning onder een beperking verband houdend met verblijf als familie- of gezinslid in ieder geval afwijst als aannemelijk is dat sprake is van een schijnrelatie tussen de vreemdeling en de hoofdpersoon.

4.2. Schijnhuwelijk

Uit artikel 53, tweede lid, Boek 1 Burgerlijk Wetboek blijkt dat het aangaan van een schijnhuwelijk in strijd is met de Nederlandse openbare orde.

Gelet op artikel 3.14 Vb wordt een verblijfsvergunning onder een beperking verband houdend met verblijf als familie- of gezinslid alleen dán verleend aan de echtgenoot van de hoofdpersoon als sprake is van een naar Nederlands internationaal privaatrecht geldig huwelijk. Uit artikel 32 Boek 10 Burgerlijk Wetboek wordt afgeleid dat een schijnhuwelijk – vanwege de onverenigbaarheid met de openbare orde – geen naar Nederlands internationaal privaatrecht geldig huwelijk is.

Als sprake is van een schijnhuwelijk wordt dus geen verblijfsvergunning onder een beperking verband houdend met verblijf als familie- of gezinslid verleend aan de echtgenoot van de hoofdpersoon.

5. Indicatoren van een schijnrelatie of een schijnhuwelijk

Aanwijzingen dat er mogelijk sprake is van een schijnhuwelijk of schijnrelatie zijn:

10.2.d en 10.2.g

Let op: deze opsomming is niet limitatief. Voor meer fraude-indicatoren kunnen de interne Quick Reference Card (QRC) en de Indicatorenlijst schijnhuwelijken en schijnrelaties worden geraadpleegd. Deze zijn bijgevoegd als bijlage bij deze werkinstructie.

5.1 De partnervragenlijst

Bij een aanvraag voor verblijf als partner (en niet bij aanvragen bij verblijf als echtgeno(o)t(e)) dient een volledig ingevulde en ondertekende bijlage 'Vragenlijst voor verblijf bij partner' te worden overgelegd. Deze vragenlijst is in de eerste plaats bedoeld om te kunnen beoordelen of sprake is van een duurzame en exclusieve relatie. Uiteraard kan de inhoud van ingevulde vragenlijst ook leiden tot het vermoeden dat sprake is van een schijnrelatie.

De vragenlijst is te vinden op de IND-website. Als de vragenlijst niet is meegezonden of niet volledig is ingevuld of ondertekend, bied je hiervoor herstel verzuim.

Op basis van de gegeven antwoorden beoordeel je of er sprake is van een duurzame en exclusieve relatie. Bij die beoordeling kunnen de hierboven genoemde indicatoren of die vermeld staan op de QRC of de Indicatorenlijst (zie bijlagen) worden betrokken. Als de vragenlijst ook na het geboden herstel verzuim niet volledig of voldoende uitgebreid is ingevuld en als gevolg daarvan niet beoordeeld kan worden of sprake is van een duurzame en exclusieve relatie, kan dit een reden zijn om de aanvraag af te wijzen.

Bij een mvv-aanvraag kan er bij twijfel aan de duurzaamheid en exclusiviteit van de relatie voor gekozen worden om de vreemdeling op de diplomatieke post dezelfde vragenlijst in te laten vullen of om simultaan te horen. Bij een vvr-aanvraag kunnen de partners uiteraard ook (gescheiden) gehoord worden.

6. Vervolgstappen bij een vermoeden van een schijnrelatie of een schijnhuwelijk

Er zijn verschillende vervolgstappen mogelijk:

a. In geval er voldoende aanknopingspunten zijn voor een schijnhuwelijk of een schijnrelatie wijs je de aanvraag gemotiveerd op die grond af.

b. In geval je een sterk vermoeden hebt van het bestaan van een schijnhuwelijk of schijnrelatie, maar dit onvoldoende kunt onderbouwen om op grond daarvan tot een afwijzing van de aanvraag te komen, dan kun je mogelijk nog nader onderzoek verrichten. Bespreek in dat geval de zaak met de handhavingscoördinator. Deze kan aangeven of er nog (andere) mogelijkheden zijn om nader onderzoek te verrichten. Voorbeelden van mogelijke onderzoeken zijn een Internet Research Network (IRN) Quicksan, een (gescheiden) gehoor of een onderzoek door AVIM. Bij een mvv-aanvraag kan ervoor gekozen worden om simultaan te horen.

Als er geen sprake is van indicatoren die duiden op een mogelijke schijnrelatie of schijnhuwelijk kan geen nader onderzoek worden verricht.

Let op:

Als de vreemdeling, de referent of de gemachtigde daar gedurende de procedure om vraagt, moet de IND meedelen op basis van welke indicator of indicatoren het vermoeden is ontstaan dat mogelijk sprake is van een schijnhuwelijk of schijnrelatie. De indicator(en) moet(en) kenbaar worden gemaakt omdat betrokkenen zich moeten kunnen verweren tegen de vermoedens van schijn en uitleg moet kunnen geven omtrent de indicatoren die tot de vermoedens van schijn hebben geleid, en omdat duidelijk moet zijn dat er geen systematische of willekeurige controles plaatsvinden. Bij het geven van inzage moeten de in het dossier aanwezige indicatoren benoemd worden maar hoeft niet tot in detail op deze indicatoren te worden ingegaan, om zo zoveel mogelijk te voorkomen dat de effectiviteit van het nader onderzoek wordt ondergraven.

Als de vreemdeling, referent en/of de gemachtigde in de onderzoeksfase niet vragen om inzage in de indicatoren moeten deze alsnog wel in de besluitvorming genoemd worden.

Als de indicator of een van de indicatoren een klikbrief is, wordt deze niet verstrekt aan vreemdeling, referent, gemachtigde of AVIM, dit met name in verband met de AVG. Ook mag niet worden meegedeeld dat een klikbrief is ontvangen. Als in een dergelijke zaak wordt gevraagd naar de aanleiding van het vermoeden van schijn kan worden geantwoord dat ambtshalve informatie is verkregen die gelet op de aard van de informatie niet kan worden gedeeld. Uiteraard moeten eventuele andere indicatoren wel genoemd worden. Betrokkenen zouden zich eventueel indirect tegen de inhoud van de klikbrief kunnen verweren door in de beroepsfase gebruik te maken van de procedure zoals beschreven in artikel 8:29 Awb (beperking van het inzagerecht). Raadpleeg in geval van twijfel de handhavingscoördinatoren bij het formuleren van een reactie als sprake is van een klikbrief.

Wanneer de onderzoeksmogelijkheden zijn uitgeput en de vreemdeling verder aan alle toelatingsvoorwaarden voldoet, wil je de aanvraag in. In de minuut wordt gemotiveerd wat voor een onderzoek er al dan niet is verricht en waarom er wel/niet voor een simultaan gehoor is gekozen (bijvoorbeeld omdat het houden van een simultaan gehoor niet mogelijk is op de diplomatieke post). Daarnaast voer je bij de vreemdeling in Indigo een fraudesignaal op. Zie paragraaf 6 van deze werkinstructie.

In geval er een andere afwijzingsgrond is, kan uiteraard daarop afgewezen worden. Mocht die andere afwijzingsgrond vervolgens in bezwaar zijn komen te vervallen dan kan op dat moment bezien worden of er (alsnog) informatie beschikbaar is die een nader onderzoek rechtvaardigt of er sprake is van een schijnhuwelijk- of relatie. Is dat het geval dan kan een nader onderzoek worden ingesteld. De beslisser kan zelf gaan horen. De AVIM kan onderzoek doen door middel van een adrescontrole en/ of een gehoor.

c. In geval er aanvankelijk een vermoeden van een schijnrelatie of schijnhuwelijk bestond, maar dat vermoeden is weggefallen, dan licht je in een memo in Indigo gemotiveerd toe waarom er niet meer wordt getwijfeld aan het huwelijk of de relatie.

d. In geval het vermoeden van een schijnhuwelijk of schijnrelatie pas ontstaat na inwilliging van de aanvraag, dan is eveneens nader onderzoek mogelijk. De beslisser kan zelf gaan horen of de AVIM kan onderzoek doen door middel van een adrescontrole en/of een gehoor.

7. Onderzoek door de AVIM

Een onderzoek door de AVIM vindt bij voorkeur plaats voorafgaand aan de inwilliging van een verblijfsvergunning. Lukt dat niet, dan bij voorkeur binnen een half jaar ná verlening van de verblijfsvergunning.

De beslisser dient voor het opstarten van een onderzoek door de AVIM het format 'onderzoeksverzoek' op te stellen. De laatste versie van het format is te genereren in INDiGO na opvoeren van een zaak Melding (fraude- en handhavingssignaal) via BS025 of te verkrijgen via de handhavingescoördinator.

De handhavingescoördinator draagt zorg voor de verzending van het onderzoeksverzoek naar de AVIM, via het Informatie Knooppunt (IKP).

Let op: Wordt de AVIM verzocht om onderzoek te doen terwijl er geen procedure openstaat, dan dient de beslisser via het DRV een intrekkingprocedure op te laten voeren, zodat de zaak niet buiten beeld raakt.

7.1 De onderzoeksresultaten komen terug

Op grond van de huidige stand van jurisprudentie moet uit een proces-verbaal (PV) van AVIM naar aanleiding van een adrescontrole in ieder geval blijken dat:

- De verbalisant zich heeft gelegitimeerd;
- De verbalisant heeft uitgelegd wat het doel is van het bezoek; en
- Er toestemming is gegeven om de woning te betreden.

Als niet wordt meegewerkt aan een adrescontrole moet, om het PV tegen de vreemdeling te kunnen gebruiken, uit het PV blijken dat door de verbalisant is uitgelegd wat de gevolgen kunnen zijn van niet meewerken. Indien dit niet blijkt uit het PV wordt geadviseerd om indien mogelijk nader onderzoek te doen alvorens over te gaan tot afwijzing of intrekking.

- Als het onderzoek door de AVIM genoeg informatie oplevert voor de conclusie dat tussen de vreemdeling en de referent geen sprake (meer) is van een duurzame en exclusieve relatie dan wel sprake is van een schijnrelatie of schijnhuwelijk dan kan de verleende vergunning (met terugwerkende kracht) worden ingetrokken, bij voorkeur na het uitbrengen van een voornemen. De beslisser draagt zorg voor de intrekking en sluit de intrekkingprocedure af met 'intrekken vvr'.

In geval de onderzoeksresultaten hiertoe aanleiding geven, doet de handhavingescoördinator in samenwerking met de beslisser aangifte.

- Mocht uit het onderzoek van de AVIM blijken dat er wel sprake is van een duurzame, exclusieve en oprechte relatie of van een oprecht huwelijk tussen de vreemdeling en de referent dan wordt in een minuut gemotiveerd toegelicht waarom het onderzoek niet tot intrekking heeft geleid. De intrekkingprocedure wordt afgesloten met 'niet intrekken'.

- Ook is mogelijk dat de resultaten van het onderzoek van de AVIM de eerdere vermoedens over het bestaan van een schijnconstructie bevestigen maar onvoldoende bewijs leveren om de aanvraag gemotiveerd op die grond af te wijzen. In dat geval wordt in een minuut gemotiveerd toegelicht waarom het onderzoek niet tot intrekking heeft geleid. De intrekkingprocedure wordt afgesloten met 'niet intrekken'.

8. Fraude- en handhavingssignalen

Zie voor het melden en verwerken van fraude- en handhavingssignalen WI 2017/1 (DV) 'Melden en afhandelen fraude- en handhavingssignalen in Indigo' en de Bijlage bij WI 2017/1 (DV).

9. Registratie

De handhavingescoördinator registreert:

- alle onderzoeken die worden gestart;
- de resultaten van het onderzoek;
- de vreemdelingrechtelijke en strafrechtelijke consequenties van het onderzoeksresultaat.

10. Afstemming

De werkinstructie is afgestemd met (de handhavingscoördinatoren van) RVN en met JZ.